

Sluttrapport

Inkludering på alvor

I tre år har fire kommuner og en fylkeskommune jobbet for å bidra til mer og bedre inkludering i barnehage og skole.

RAPPORT | SIST ENDRET: 18.08.2020

Tittel:

På vei mot inkludering? Sluttrapport fra evalueringen av modellutprøvingen Inkludering på alvor

Rapporten:

[Last ned rapporten hos NTNU Samfunnsforskning \(PDF\)](#)

Forfatter:

Joakim Caspersen, Trond Buland, Ingrid Holmedahl Hermstad og Melina Røe

ISBN:

978-82-7570-617-9 (Nettutgave)

Utgiver:

NTNU Samfunnsforskning

År:

2020

Rapportserie

Se også:

[Delrapport 1 av Inkludering på alvor](#)

I prosjektet *Inkludering på alvor* har barnehager og skoler i fem kommuner arbeidet for bedre og mer inkludering. Marnardal, Meldal, Indre Fosen, Kristiansand og Vest-Agder Fylkeskommune har deltatt i prosjektet. NTNU Samfunnsforskning har fulgt satsingen i to år, og dette er sluttrapporten fra evalueringen. Prosjektet er et oppdrag fra Kunnskapsdepartementet.

Modeller for inkludering

Deltakerne i prosjektet ble bedt om å utvikle og prøve ut modeller for samarbeid som skulle bidra til inkludering av alle barn og elever i barnehage og skole gjennom bedre utnyttelse av lokale og statlige tiltak. NTNU Samfunnsforskning viser hvordan modellutprøvingen fra starten av var bygget på relativt uklare føringer fra sentralt hold, både med tanke på hva modellutprøving faktisk innebærer, og hva slags forståelse av inkludering som skal ligge til grunn. Dette ga opphav til et stort mangfold av tiltak i kommunene.

Forskjellige løsninger

NTNU Samfunnsforskning vurderer tiltakene i Inkludering på alvor i lys av viktige forskningsbidrag om inkludering i barnehage og skole. Rapporten redegjør for deltakernes erfaringer og vurderinger i prosjektets slutfase, og viser hvordan de fem prosjektene i *Inkludering på alvor* hver på sin måte er viktige tiltak tilpasset lokale forhold. Samtidig er de ikke skoleutviklingsprosjekter slik en modelltankegang impliserer. Prosjektene fremstår som ulike, med ulik inngang til inkludering som fenomen, ulik problemforståelse og med ulike aktører og «eiere». Kommunene vurderer selv at de har arbeidet for å utvikle virkemidler og ikke modeller.

For Utdanningsdirektoratet viser prosjektet hvor viktig det er å anerkjenne inkluderingsarbeidets kompleksitet. En mer helhetlig utprøving av modeller krever nødvendige avklaringer på samtlige nivå, deltakelse og samskaping fra starten av, slik at man er enige om retning og utfordringer i arbeidet.